

Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelma






Keski-Pohjanmaan alueellisen rahoitussuunnitelman painopisteet vuosille 2021-2022

Alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta annetun lain (756/2021, toimeenpanolaki) 20 § mukaan maakunnan yhteistyöryhmän tehtäviin kuuluu hyväksyä toimeenpanolain 29 § 3 momentissa tarkoitettu EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellinen rahoitussuunnitelma ja siihen sisältyvät rahoituksen painopisteet.

Työ- ja elinkeinoministeriön 5.11.2021 ohjeistuksen mukaisesti vuosien 2021-2022 rahoitussuunnitelmissa käsitellään ainoastaan EAKR – ja ESR+ -rahoitusta. JTF:n osalta suunnitelmia täydennetään myöhemmin. Rahoitussuunnitelma koskee vain EU:n alue- ja rakennepolitiikan ohjelman alueellista osiota. Kestävän kaupunkikehittämisen EAKR -rahoitusta ja valtakunnallisten teemojen rahoitusta ei käsitellä alueellisissa rahoitussuunnitelmissa.

Rahoituksen suuntaamista ohjaavat Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2022-2025 sekä Uudistuva ja osaava Suomi 2021-2027 -ohjelman erityistavoitekohtaiset painotukset ja valintakriteerit.

Rahoituksen keskeisimmät painotukset on kuvattu rahoitussuunnitelmassa toimintalinjoittain, erityistavoitteittain ja rahoittajittain.

-  TL 1 Innovatiivinen Suomi (EAKR)
-  TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR)
-  TL 3 Saavutettavampi Suomi (EAKR)
-  TL 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)
-  TL 5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi (ESR)

TL 1 Innovatiivinen Suomi (EAKR)

Erityistavoite 1.1 Tutkimus- ja innovaatiovalmiuksien ja kehittyneiden teknologioiden käyttöönoton parantaminen

Keski-Pohjanmaan liitto

Tavoitteena on Keski-Pohjanmaan TKI-intensiteetin kasvattaminen (ml. TKI- ja kasvurahoituksen kanavien vahvistaminen) ja elinkeinoelämälähtöisen innovaatiotoiminnan edistäminen ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteet huomioivalla tavalla.

Eritystavoitteen rahoituksella tavoitellaan erityisesti korkeaan osaamiseen, kansainvälisen tason erikoistumiseen ja Keski-Pohjanmaan vahvuuksiin perustuvien arvoketjujen kehittämistä ja tuotteiden lisäarvon nostamista. Tärkeää on yhteisten tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rakenteiden, toimintamallien ja verkostojen vahvistaminen ja TKI -toimijoiden ja yritysten välinen yhteistyö.

Eritystavoitteen rahoitus kohdennetaan Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelmassa 2021-2025 määriteltäviin älykkään erikoistumisen mukaisiin hankkeisiin.

Keski-Pohjanmaan Älykkään erikoistumisen painopisteitä vuosille 2022-2025 ovat:

- mineraalit, biopohjaiset materiaalit, kiertotalous sekä uusien energiateknologioiden prosessit
- digitaalisuuteen, robotiikkaan ja sähköisiin ratkaisuihin perustuvat terveyspalvelut ja oppimisen sekä vihreän kasvun ratkaisut
- tehokkaat ja ympäristöä säästävät kuljetusjärjestelyt, logistiikka ja liikenne sekä veneen suunnittelu ja rakennus
- puurakentaminen ja puumateriaalien käyttö
- kestävä matkailu ja sosiaaliset innovaatiot
- luovan talouden koulutus ja pedagogiikka

Kestävä kehitys, kiertotalous, digitalisaatio, vihreä kasvu, koulutusosaaminen, sosiaaliset innovaatiot sekä kulttuuri ja luova talous ja näihin liittyvän osaamisen kaupallistaminen luovat uusi mahdollisuuksia maakunnan elinkeinoelämän uudistumiselle ja hyvinvoinnille.

Erityistavoite 1.2 Digitalisaation etujen hyödyntäminen kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyväksi

Keski-Pohjanmaan liitto

Keski-Pohjanmaan liiton kautta rahoitettavan toiminnan tavoitteena on vauhdittaa maakunnan digitalisaatiokehitystä laaja-alaisesti yhteiskunnan eri sektoreilla, sekä edistää digitalisaatioon liittyvien uusien liiketoimintamahdollisuuksien syntymistä.

Keskeistä on digitalisaatioon liittyvän osaamisen ja korkean teknologian hyödyntämiseen keskittyvien taitojen lisääminen niin alueen elinkeinoelämässä kuin julkisella sektorilla.

TKI-toiminnassa painotetaan tutkimusorganisaatioiden, yritysten sekä julkisen sektorin tiivistä yhteistyötä. Syntyvien tuotteiden, innovaatioiden ja menetelmien soveltaminen käytäntöön sekä niiden testaaminen oikeissa olosuhteissa ovat hankkeissa painotettavia toimintoja.

Tavoitteena on myös mm. palvelujen saavutettavuuden, etätönn ja monipaikkaisuuden edistäminen älykkäitä digitaalisia ratkaisuja kehittämällä.

Keski-Suomen ELY-keskus (yritystuet)

Erityistavoitteella tuetaan mm. uusien teknologioiden ja digitaalisten työkalujen ja tuotteiden, palvelujen kehittämistä ja soveltamista sekä robotisaatiota. Erityistavoite mahdollistaa mm. pk-yritysten toiminnassa uudet digitaaliset tuotteet, palvelut, liiketoimintamallit ja tukee siten pohjoisen alueen uuden liiketoiminnan kehittymisen mahdollisuuksia.

Erityistavoite 1.3 Pk-yritysten kasvun ja kilpailukykyyn parantaminen

Keski-Suomen ELY-keskus (yritystuet)

Keski-Suomen ELY-keskuksen kautta kanavoituvilla yritystuilla edistetään yritysten merkittävää kasvua, kilpailukykyä, uusiutumista sekä hiilineutraalisuutta. Rahoitusta suunnattaessa huomioidaan myös Keski-Pohjanmaan maakuntastrategiassa tunnistetut painopisteet.

Kehitystoimia kohdistetaan yritystoiminnan kaikkiin elinkaaren vaiheisiin, erityishuomion ollessa uusien ja aloittavien innovaatiolähtöisten start up- yritysten hankkeissa. Alueen vahvojen toimialojen kasvua ja kansainvälistymistä tukevissa tuotekehitys- ja innovaatiohankkeissa edistetään erityisesti hankkeita, joilla on positiivinen vaikutus ns. vihreän talouden kehittämiseen.

Rahoittavien hankkeiden tulee edistää yritysten kasvua, uudistumista ja tuottavuuden nousua sekä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistä. Yritysten kansainvälistymisvalmiuksien edellytysten kehittämisessä hyödynnetään Team Finland- verkoston palveluita tuotteiden markkinoille saattamiseen. Investoinneissa tuetaan ensisijaisesti kansainvälistyvien pk- yritysten ja niiden toimintaa tukevien alihankintaverkostoyritysten investointeja.

Investointien tulee pääsääntöisesti edistää vähähiilisen talouden kehittymistä sekä uuden tuotantoteknologian käyttöönottoa. Rahoitus kohdennetaan pääsääntöisesti vain pk-yritysten hankkeisiin toimintaa merkittävästi laajennettaessa.

TL 2 Hiilineutraali Suomi (EAKR)

Eryistavoite 2.1 Energiatehokkuustoimenpiteiden edistäminen ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen

Keski-Pohjanmaan liitto

Tavoitteena on edistää energiajärjestelmän muutosta, mikä tähtää kasvihuonekaasupäästöjen määrän nopeaan ja merkittävään vähenemiseen. Systeminen muutos koskettaa mm. energiaintensiivistä teollisuutta, rakennuskantaa ja energiantuotantoa.

TKI-toiminnassa tuetaan etenkin elinkeinoelämäverkottunutta kehittämistä sekä yritysten ja tutkimusorganisaatioiden yhteiskehittämistä energiategokkaiden ratkaisujen ja tuotteiden luomiseksi.

Energiategokkuudella on merkittävä vaikutus maakunnan yritysten kilpailukyvyyn kasvattamiselle. Rahoitusta suunnataan etenkin uusien menetelmien, tuotteiden ja prosessien kehittämiseen sekä niiden testaamiseen, pilotointiin ja käyttöönottoon maakunnan yrityksissä.

Keski-Suomen ELY-keskus (yritystuet)

Eryistavoitteelta rahoitettavat hankkeet edistävät pk-yritysten energia- ja materiaalitehokkuutta, esimerkiksi toteuttamalla ja kehittämällä uusia energia- ja materiaalitehokkuutta parantavia toimintatapoja, teknologioita ja ratkaisuja. EAKR-ohjelmasta rahoitettavat hankkeet tukevat pk-yritysten hiilineutraalisuutta edistävien tuotteiden, materiaalien ja tuotantomenetelmien kehittämistä, pilotointia ja kaupallistamista. Eryistavoitteeseen sisältyy myös koneiden sähköistäminen, energia- ja materiaalitehokkuuden kehittäminen.

Tehtävän kehitystyön lisäksi alueen valmistavan teollisuuden investoinneissa on tarpeellista edistää modernin teknologian käyttöönottoa.

Eryistavoite 2.4 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen, riskien ehkäisemisen ja katastrofivalmiuden ja -palautuvuuden edistäminen

Keski-Pohjanmaan liitto

Tavoitteena on muutoksia ennakoivan ja riskejä ehkäisevän tiedon tuottaminen sekä sen soveltaminen maakunnan tilanteeseen. Lisäksi ilmastonmuutokseen varautumiseen kuuluu olennaisesti muuttuvien olosuhteiden tuottamien mahdollisuuksien kartoittaminen ja niiden potentiaalin hyödyntäminen.

Ilmastonmuutokseen sopeutumisessa huomioidaan Keski-Pohjanmaan maakuntaohjelman keskeistä teemoista etenkin kilpailukyky ja osaaminen. Sopeutumisen yhteydessä lisätään maakunnan osaamista ja tietoa ilmastonmuutoksesta ja sovelletaan sitä maakunnan kilpailukyvyyn säilyttämiseksi ja edistämiseksi myös muuttuvissa olosuhteissa. Erityisesti tuetaan maakunnan elinkeinojen sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Maakunnan ilmastonmuutokseen sopeutumista ja rahoituksen kohdentamista ohjaa etenkin Keski-Pohjanmaan ilmastotiekartta 2035.

Erityistavoite 2.6 Kiertotalouteen siirtymisen edistäminen

Keski-Pohjanmaan liitto

Kiertotalouden ja resurssiviisauden toteutumista edistetään tukemalla yritysten kykyä hyödyntää tuotannon sivuvirtoja sekä teollisuus- ja yhdyskuntajätteen jatkokäsittelyä. Hiilineutraali kiertotalous vähentää materiaalihävikkiä, päästöjä ja kuljetustarpeita sekä parantaa yritysten kilpailukykyä ja vastaa kuluttajien tarpeisiin. Erityistä painoarvoa annetaan luonnonvara-alan kiertotaloudelle ja luonnonvarojen kestäväälle käytölle.

TKI-toiminnassa painotetaan erityisesti korkean jalostusasteen biotaloutta sekä luonnonvara-alan kestävyyttä. Rahoituksella tuetaan kiertotalouden ekosysteemien, osaamiskeskittymien ja verkostojen syntymistä ja kehittymistä maakunnassa.

Rahoitettavilla hankkeilla edistetään muun muassa pk-yritysten kansainvälistymispotentiaalia omaavien kiertotalousliiketoimintakonseptien kehittämistä ja kaupallistamista. Kehitetään lisäksi kiertotalouden uusia tuote- ja palvelukonsepteja sekä teollisuuden sivutuotteiden jalostus- ja hyödyntämisastetta.

Keski-Suomen ELY-keskus (yritystuet)

Pk-yritysten osalta rahoitettavissa hankkeissa painottuvat kiertotalouteen ja korkean jalostusasteen biotalouteen liittyvä liiketoiminta- ja markkinaosaaminen; uudet tuote- ja palvelukonseptit sekä niiden edellyttämät investoinnit. Biotalousessa panostetaan esim. biopohjaisten tuotteiden kehittämiseen.

Kehitystoiminnan painotus kohdistuu myös uusia innovatiivisia toimialoja edustaviin hankkeisiin, esimerkiksi alueen kierto- ja biotalousklusterin pk-yritysten kehittämishankkeisiin ja niihin liittyviin investointeihin.

Toimintalinja 3 Saavutettavampi Suomi (EAKR)

Erityistavoite 3.3. Alueellisen ja paikallisen saavutettavuuden kehittäminen

Keski-Suomen ELY-keskus

Erityistavoitteen toimenpiteillä parannetaan ja nykyaikaistetaan pk-yritysten kilpailukyvyyn kannalta tärkeitä maantieliikenteen- ja logistiikan yhteyksiä, eri liikkumis- ja kuljetusmuotojen yhteen liitettävyyttä, elinkeinoelämää ja pk-yritysten toimintaympäristöä kehittäviä tieliikenneväyliä ja -palveluita, kävelyn ja

pyöräilyn yhteyksiä sekä liikenneturvallisuutta. Erityistä huomiota kiinnitetään hankkeiden taloudelliseen, sosiaaliseen ja ekologiseen kestävyys eri käyttäjäryhmien näkökulmasta. Tuettava toiminta on luonteensa vuoksi todettu DNSH-periaatteen (Do No Significant Harm) mukaiseksi.

Toimintalinja 4 Työllistävä, osaava ja osallistava Suomi (ESR)

Erityistavoite 4.1.1 Polkuja töihin

Tässä erityistavoitteessa priorisoidaan rahoitettavia hankkeita seuraavasti: 1) Erityisesti työvoimapulaan (mm yritysten rekrytointiongelmiiin liittyvät osaamisvaatimukset) ja työvoiman kohtaanto-ongelmaan liittyvät toimenpiteet erityisesti nuorille ja pitkäaikaistyöttömille. 2) Nuorisotyöttömyyden ja erityisesti työttömyyden pitkittymisen tunnistaminen (pitkäaikaistyöttömyyden juurisyyt) ja ehkäisy. Työelämälähtöiset menetelmät työelämän ulkopuolella oleville. 3) Maahanmuuttajien työllistäminen mm eri ohjaus- ja rekrytointimenetelmiä kehittämällä ja pilotoimalla 4) Palvelujen kehittäminen työelämälähtöisesti ja työelämävalmiuksia painottamalla ja viranomaisten tukiverkoston paremmalla hyödyntämisellä (ohjaustoiminta).

Hankerahoituksessa voidaan ottaa huomioon myös muut ohjelman mukaiset hankkeet.

Erityistavoite 4.1.6 Uutta osaamista työelämään

Rahoituksessa priorisoidaan hankkeita, joissa kehitetään jatkuvan oppimisen periaatteiden pohjalta koulutuskokonaisuuksia, oppimisympäristöjä ja koulutusrakenteita työelämän jatkuviin muutoksiin sopeutumisen helpottamiseksi. Toiseksi hankerahoituksessa painotetaan hankkeita, joissa kehitetään työelämän laatua ja työorganisaatioiden uudistumista sekä yritysten muutuskäykyä.

Hankerahoituksessa voidaan ottaa huomioon myös muut ohjelman mukaiset hankkeet.

Erityistavoite 4.1.7 Yhdenvertaiseen osallisuuteen

Rahoitetaan ensisijaisesti hankkeita, jotka edistävät kaikkein heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden kiinnittymistä yhteiskuntaan, koulutukseen sekä työmarkkinoille. Näissä hankkeissa myös torjutaan huonosuutta ja syrjäytymistä.

Hankerahoituksessa voidaan ottaa huomioon myös muut ohjelman mukaiset hankkeet.

Toimintalinja 5 Sosiaalisten innovaatioiden Suomi

Erityistavoite 4.1.7 Turvaverkkoja nuorten tulevaisuuteen

Lastensuojelun avo-, sijais- ja jälkihuollon toimijoiden sekä lastensuojelun yhteistyöverkoston palvelujen sisältöjen ja rakenteiden laadun, moninaisuuden sekä henkilöstön osaamisen kehittämiseen tähtäävät hankkeet.

Hankerahoituksessa voidaan ottaa huomioon myös muut ohjelman mukaiset hankkeet.